

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnine prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisestopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 22.

V Ljubljani, v torek 28. januarija 1890.

Letnik XVIII.

Nekaj idej.

(Dalje.)

Črno je tedaj obzorje. Vendar ne tako, kakršno bi moglo, bi moralo biti. Zato se imamo zahvaliti stari lastnosti Adamovih potomcev — nedoslednosti mišljenja z voljo in delovanjem. Če bi bili v prejšnjih dobah dosledni, ne bili bi tako daleč prišli. In če bi zdaj hoteli biti dosledni, niti eden dan bi ne moglo več trajati človeštvo.

Vsak katoličan, ki bi hotel biti dosleden, mora postati svetnik. In vsak nekatoličan, ki ne išče resnice po pravi poti in ki tedaj ni že materialno katoličan, moral bi dosledno priti k skepticizmu, tedaj popolnoma na nič, ali kakor pravi na zgoraj omenjenem mestu sv. Tomaž pod žival.

Ta stavek bi potreboval dokaza. — Lahko je. — O shizmi ne potrebujem govoriti; saj „Slovenčev“ bralci ravno sedaj beró duhovite misli iz Solovjeve knjige; zraven pa tudi vedó o — nihilistih, že zrelem sadu razkola. O protestanstvu, kogar zanimlje, opozarjam na dokaz veleumnega A. Nicolas-a (*Études philosophiques sur le Christianisme*, III., str. 214. Pariz 1885). Samo poslednji del njegove téze bodi tú: „Tedaj kdor zapusti misel o cerkvi, zapustil je edino pot, ki vede k Jezusu Kristusu; kdor je zapustil Jezusa Kristusa, ta je zapustil edino pot, ki vede k Bogu; protestantizem tedaj nepremagljivo vede k deizmu in iz deizma k skepticizmu in k brezbožnosti.“ — O židovstvu pač ne potrebujem razpravljati. Le to misel naj izrečem: Židovstvo je prvi in najsilnejši branik imenovanih zmot, najboljši raznašalec in agitator zanje in dokler bo židovstvo — — — — —. Stavka ne skončam. „Videant consules“, to mu je svršetek.*)

*) Rothschild je „hoffühig“. Nekega dostojanstvenika je vrtnár njegov zapodil iz vrta, ko se je hotel sprehoditi v njem. In še enkrat: on je „hoffühig“.

Odkod pri nas doma rožički, odkod vitezi minusov? Še enkrat tedaj: Dokler bo židovstvo — — — — —! Semit ni produktiven, vsaj izvirno ne. Za drugimi pobira. A večinoma le odpadke. Sam se idej, ki mu prija, po bliskovo poprime in jih s svojo železno, le Semitu vlastno žilavostjo izvaja v vsem delovanju. In njihovi sobratje, borni Jafetovi sinovi? Počasi jo mahajo za njimi; saj vendar ni lahko tisočletnih idej ovreči in vse tradicije krščanstva, s katerimi so že vekov veke spojeni, vso omiko, katero so srkali iz ljubečih prsi Kristusove cerkve, kar na naglem sleči in se ogrni v prozajično-obupni plašč nihilizma. — Odtod razlika mej Semiti in nami v javnem življenju; odtod njihova zmaga na vseh črtah. — Zato pa tudi nepopisna glupost onih, ki se mislijo na drugih tleh in na drugi podlagi boriti s semitizmom, kakor na temelji krščanstva. — Nasprotno pa nova zarija nade, ponos in brezmejna radost vstaja iz imena, ki so si je nadéli junaki-borilci naše dóbe v cesarskem mestu, iz imena: spojeni kristijanje. Čast jim! „Socijalna preosnova“ je njihov program, t. j. v vsem hočejo biti dosledni kristijanje. Podpirajmo jih, združimo se tudi mi z njimi!*)

A vrnimo se k ideji, s katero smo pričeli. — Zmotljivi in zmešani minister — nezmotljivi starček, jetnik Vatikanski. — Kaj bi bilo brez njega, brez avtoritativnega varuha resnice? Kaj bi bilo s človeštvom, kaj z nami? Tú je neskončna, božja sila sv. cerkve, tú je njen nenadomestljivi pomen za vso zemljo. In tudi oni, kateri sami ne verujejo v njeno višjo moč, morajo ukloniti glavo pred njo in zahvaliti se Bogu za-njo! „Pater futuri saeculi!“ Prerok

*) Pri tej priliki opozarjam „Slovenčeve“ bralce na „Vaterland“. Kdor sedaj ne bere „Vaterlanda“, ne pozna najboljšega vira za stanje v Avstriji, ne more imeti resničnih in pravih premis, da bi sodil o njej. Kot noč in dan se loči „Vaterland“ v svoji moški značajnosti, ki se ne upogiba niti na levo, niti na desno od židovskih malih in velikih branjecev, ki na vse možne načine prodajajo židovskega liberalizma plesnivo blago. — Vsak naročnik „Vaterland“-ov že po svoje nekoliko pripomore, da se vresniči vzor krščanskih preosnovateljev.

Izajja ga je oznanil in — imamo ga! Če je kedaj človeštvo potrebovalo očeta, potrebuje ga sedaj, ko se vse trese, vse maje, ko prestolom puščajo narodje le še pičico idejalnega sijaja, ko ima resnica sama, kakor vse drugo, le toliko veljave, „kar plača“! —

Imamo ga — očeta in zadnje dni je zopet veličastno, kot vselej 18 stoletij sém, očetovsko-svarilno spregovoril svojim otrokom. Slava mu! — Misli v njegovi okrožnici je preveč, da bi jih mogel dostojno razpravljati. Le nekatere hočem izbrati in opozoriti na-nje „Slovenčeve“ bralce. Uvod temu — bodi ta članek!

Dolžnosti katoličanov.

Okrožnica sv. Očeta Leona XIII.

vsem čestitim bratom patrijarhom, primatom, nadškofom in škofom katoliškega sveta, združenim z apostolsko stolico.

(Dalje.)

Kak strahovit boj se bije ravno v naših dnéh proti cerkvi. Véda človeška je odkrila v našem veku marsikaj, kar je bilo do sedaj v temo zavito; iznašla marsikaj koristnega za sedanje naše življenje. Zato ménijo ljudje v svoji slepoti, da se jim ni več treba pokoriti kaki višji moči, več pokoriti božjemu zakonu. Drznejo si lastiti božje gospodstvo; z natornimi zmožnostmi hočejo spoznati in določiti vsako resnico; verske dolžnosti skušajo izvajati le iz narave. Zato nočejo pripoznati nikakoršnega nadnaravnega božjega razodetja, nočejo biti pokorni pravemu zakonu krščanskemu in cerkvi. Cerkvi odre-kajo oblast, dajati zapovedi; ne pripoznavajo jej nobene pravice. Po njihovih mislih v državni upravi ni prostora za cerkev. Ljudje takih nazorov se trudijo na vse kriplje, da si pridobivajo veljavo in ime v javnosti, skušajo se polastiti javnih služb, vedóč, da se jim tako najpreje posreči prekrojiti po svoje zakone, mišljenje in navade narodov. Javno in skrivaj napadajo vero katoliško. Popolno prostost

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francošine preložil Martin Žiltir.)

(Dalje.)

Te vrste, — upam, — da zadostujejo, da spozna vsakdo brez težave moje tedanje dušno stanje. Ako sedaj prebiram svoje tedanje opazke, ki pričajo tu o srdú, tam o otročji ljubezni, zopet o tugi, še celó o malem zaupanju v Boga, vriva se mi večkrat misel: „Ali bi ne bilo bolje, da bi bili takrat stariši pridobili moje srce z ljubeznijo, kakor da so me s svojim strogim ravnanjem pahali od sebe?“ Nasledki so bili strašni. Mojemu značaju ni bil primeren očet, trebalo mu je medú.

Kazen me ni mogla upogniti, nasprotno, postal sem vsak dan odurnejši in trdovratnejši.

Slednjič se vendar udam usodi. Upokojim se. Moj sklep je bil, nikdar se ne udati. Pogodim jo tako: V treh letih in treh mesecih bodem star osemnajst let; do tedaj bodem sedel v zaporu. Dné 21. marca 1872 grem k vojakom. Po postavi sem imel to pravico. Kajti tisočkrat mi je ljubša vojašnica, nego ječa. Rajši sem Bonapartejev vojak, kakor pa jetnik duhovnikov.

Domisljeval sem si, da sem v resnici žrtva duhovnikov. Kajti mislil sem, da sta naš župnik in moj strije, ki je bil duhovnik, potrdila očeta v onem nesrečnem sklepu.

Nisem več mislil na drugo, kakor na oni dan, ko mi bode mogoče pristopiti k vojaštvu. V to svrho sem si napravil deščico, na kateri sem zaznamoval vse dneve do svojega osemnajstega leta. Vsak večer sem prečrtal en dan. Predno sem legel, govoril sem: „Še 1184 . . . , še 1183 . . . , še 1182 dnij mojega trpljenja . . . Potem mi zasije svoboda, — kako strašno se bodem maščeval!“

Nekega jutra stopi vodja v mojo celico in zapazi mojo desko. Vpraša me, kaj pomeni. Jaz mu razložim. Osupel maje z glavo in odide. Zdelo se mi je, kakor bi hotel reči: „S tem ne bode nič.“ Vodja je bil po mojem mnenju dober, pameten mož. Brez dvoma je on očetu nasvetoval, naj me oprosti ječe.

Sestega januarija leta 1869 mi podvodja naznani, da sem sedaj rešen zavora. Ni me bilo treba prositi, da sem hitro pospravil svoje reči. Neki očetov poslanec me je spremil v Tours. Tu mi izroči potni list do Marseille-a in nekaj denarja, potem mi želi srečno pot.

Ne vém, kako mi je bilo, ko sem bil zopet na vlaku.

Veselil sem se, da sem zopet užival prostost, vendar me je tudi žalostila misel, da me rodbina ni iz lastne volje oprostila ječe. Zaradi tega nisem kar nič zahvalil očeta. „Stariši moji,“ — rekel sem sam pri sebi, — „so le poskušali z menoj; a to se jim je ponesrečilo. Zato so me oprostili. Tem bolje za-mé, a tem slabše za duhovstvo, ki je bilo krivo mojega mučenitva.“ Vnovič sem prisegel strašno maščevanje svojim sovražnikom.

Čitatelj morebiti pričakuje, da mu bodem opisal Mettray. Z najboljšo voljo mu ne morem s tem postreči, kajti zavoda nisem nikdar videl.

Samo to mi je znano, da je Mettray delavnica za dečke, katere sodnija radi mladosti in nevednosti drugače kaznovati ne more. Obdelovali so polje, ki je merilo 200 hektarov. Poleg tega je imel vsakdo priložnost, izuriti se v kakem rokodelstvu. Uživali so pri tem vendar nekoliko prostosti; a jaz nisem niti ene minute bil pri delavcih.

Ne vém, ali niso prekoračili naročila mojega očeta. A to vém, da sem od prvega do zadnjega trenutja prebil v sobici, v onem delu poslopja, ki se imenuje, — ako se prav spominjam, — oddelek za kaznjence. Tesnejše sobe si ne morem misliti, kakor je bila moja sobica. Za posteljo ni bilo prostora. Imel sem le slamnico, ki je visela na dveh

dovoljujejo vsem, tudi najpogubnejšim zmotam, le spoznavanje krščanske vere kujejo v tesne okove.

V tako žalostnih razmerah morajo skrbeti in paziti vsi kristijani najbolj na to, da ohranijo prav skrbno sveto vero v svojem srečju ter da so vedno oboroženi zoper napačne proizvode krive znanosti. Radi tega se nam zdi zelo koristno in časovnim razmeram posebno primerno, priporočati na tem mestu vsem: Učite se pridno vsak po svoji zmožnosti verskih resnic in vsega, kar je z njimi v zvezi. Da bode pa vera, katero moramo vedno imeti v srečju, tudi vedno rastla, ne smemo nikdar jenjati z apostoli prositi Gospoda: „Pomnoži nam vero.“¹⁾

V tem oziru ima kristijan dolžnosti, ki mu morajo biti vedno pri srečju; ima pa tudi take dolžnosti, ki ga vežejo posebno v naših dneh. Sicer je imela cerkev vedno nalogo iskati čast božjo, in pomagati ljudem do sreče ter v ta namen oznanjati resnico in preganjati zmoto iz src. Posebno pa mora delati to sedaj, ko se tako zelo širijo raznovrstni krivi nauki. Sveto vero morajo braniti seveda najprej oni, katere je Bog postavil predstojnike svoji cerkvi. Vendar je pa tudi vsak kristijan dolžan svojo vero očitno spoznati, podučevati v njej tudi druge ter zavračati napade brezvercev.²⁾

Kdo se bo umaknil ali obmolknil sedaj, ko se vse dviguje zoper resnico? Bojazljivci ali pa tak, ki dvomi nad resnico.

Sramotno je tako ravnanje na vsak način, ali tudi razžaljenje božje je, ki je v duševni kvar nič manj posamezniku, kakor vsem skupaj. Koristi tako ravnanje le sovražnikom vere, katerim ravnati tako bojazljivosti posebno raste greben. Navadno ni težko zavriniti taka kriva očitanja in predsodke; le malo truda je treba, pa gre. Toliko bolj je torej kazni vredna omenjena vnemarnost. Dalje! Ni li vsak dolžan, prostosrčno, če treba tudi javno spoznati, kaj kot kristijan vé in veruje. Mnogokrat že ta prostosrčnost sama potare prevzetnost sovražnikov. Saj je vendar vsak kristijan rojen za boj, in kolikor hujši je boj, toliko gotovejša je zmaga z božjo pomočjo. „Zaupajte, jaz sem premagal svet.“³⁾ Res je sicer, da Jezus Kristus, ki je cerkev ustanovil, jo tudi vedno brani ter jej slednjič pomaga do zmage, kajti on ne potrebuje človeške pomoči. Toda vkljub temu hoče, da moramo tudi sami sodelovati, ako se hočemo udeležiti njegovega odrešenja. To pa ni znamenje slabosti, temveč neizmerne dobrote njegove. (Dalje sledi.)

¹⁾ Luk. 18, 5.

²⁾ Tomaž Akv. Summa theol. 2. 2. qu. 3. art. 8. n. 2. ad. 2.

³⁾ Jan. 16, 33.

Hus v svojem in v našem času.

IV.

Kako je prišlo tako daleč?

Naravno je, da sosed vpliva na sosedu, če sta v dotiki, bodi-si prijateljski bodi-si sovražni. Tako so tudi Nemci na Čehe in Čehi na Nemce. Enako naravno je, da močnejši in vplivnejši več premore, in ker je bila taka razmera vseskozi med Čehi in Nemci, razvilo se je tudi stanje tako. Češka je bila

od Henrika III. sem del rimsko-nemškega cesarstva. Češki vojvode in kralji so volili nemške cesarje in hodili na nemške državne zборе in se bojevali v spremstvu nemških cesarjev. Pri tem so marsikaj videli in skušali in te skušnje doma uporabljali.

Nemške soproge čeških kraljev so privajale seboj mnogo nemških gospodov in plemičev.

Duhovščina, zlasti redovna, je prihajala z nemških izobraževališč. Čez vso mero pa so pospeševali naseljevanje nemških obrtnikov na Češko zemljo in ravno kralj Otakar II. je v tem oziru preveč dobrega storil.

Pod njegovo vlado vidimo dvigati se nemška mesta na češki zemlji z obilnimi pravicami in svobodinami. Tako se je nemščina šopirila v Brnu, Iglavi, Kutni Gori in drugod po rudniških krajih. V Pragi je nastala nemška naselbina pod Vratislavom II. († 1092). Rasla je in se množila tako, da jej podeli Sobjeslav I. posebne pravice (1140), katere je Otakar II. na novo potrdil. Take nemške naselbine s svojo sodnijsko in upravno osnovo so bile tudi v Ljutomercah, Olomucu itd. Nemško rudarsko právo iglavsko je prevladalo skoraj po vsem Češkem. Tako je z nemškim právom prišlo nemško uradovanje in nemški uradniki.

Ker je bil pod Karolom IV. in Vencelnjom (do 1400) cesarski dvor v Pragi, nabralo se je tam mnogo tujcev Nemcev. Novo vseučilišče praško, prvo v nemškem cesarstvu, je zbralo v Pragi silno množino dijakov posebno Nemcev, tako da najdemo praško vseučilišče razdeljeno na štiri narodnosti: češko, poljsko, bavarsko in saksonsko, torej so Nemci odločevali.

To je Čehom težko délo ker narodnostna zavest se je vzbujala povsod. Čutili so, da jim Nemci pre-raščajo čez glavo, pa si niso mogli pomoči. Kralja Karol IV. in Vencelj IV. sta sicer za občno blagostanje nekaj storila, tega narodnostnega napetja pa nista znala odpraviti. Naravnega protitiska proti Nemčiji sta iskala na Češkem, a na prave razmere nista mislila. Vencelj je bil po l. 1400, ko so ga odstavili od cesarstva, na Nemce hud, pa si ni mogel pomagati, zlasti ko ga je brat Sigismund, kralj ogerski imel vjetega in je še le l. 1403 se vrnil v Prago. Iz vsega tega vidimo, da je nemštvo med Čehi v vseh legah napredovalo naglo. Med redovniki je bila večina samostanov nemških, med svetno duhovščino mnogo Nemcev tudi v čeških krajih. Mnogo mest prav nemškega značaja, mnogo nemških plemičev po deželi in na dvoru, in na vseučilišču so imeli Nemci večino.

Razmere na Češkem so bile za rovanje in agitovanje silno ugodne in ni bilo treba posebnega genija v teh okoliščinah, da bi vzbudil nemire.

Hus, postavljen v te razmere, uporabljal jih je, in ker mu je bila sreča ugodna, prišel je do časti in imena.

Najbolj očitno se je kazalo nasprotje med Čehi in Nemci na vseučilišču. Čehi bi se bili radi izvili iz rok Nemcev, pa niso mogli sami. Pri oddajanju raznih služb ali ustanov so se vselej sprli in vednostne prepire so gojili iz načela. V boju realizma z nominalizmom so bili dosledno Čehi za prvega

Domá sem urno spisoval svoje naloge, potem sem čakal bogokletstva, katere sem raznašal po radikalnih časnikih.

Poleg sem še obiskoval svoje nekdanje prijatelje: rovarja Leballeur-Villierja, bogotajca Royanneza in žida Simona Weil-a. Prikrival nisem svojega početja očetu, zato je bil obupan.

Ponosno sem domá skazoval dobre rede, katere sem si pridobival s pismenimi sestavki. V teh me je malokdo prekosil. Hkrati sem razširjal in obračal kak rudečarski časopis, n. pr. „Voix du Peuple“ in „Excommunié“.

Mati je gledala samo moje hvalno napredovanje v šoli, a oče je videl globoki prepad, v kateri sem se bil pogreznil. Ako me je pa včasih opominjal, dvignil sem prst in kazal na velik papir, kateri sem obesil na zid moje sobe.

Z velikimi črnimi črkami, ki so bile rudeče obrobline, napisal sem besedo: „METTRAY“. Kamorkoli sem prišel, povsod sem napisal to besedo. Pri mizi nisem drugače odgovarjal in tudi se ne zagovarjal, kakor z besedo „Mettray“. — „Mettray“, ta beseda se je razlegala po hiši kakor smrtno zvonjenje. Bilo je v resnici smrtno zvonjenje za mojo ubogo dušo, za moje razdejano srce. (Dalje sledi.)

in Nemci za drugega. Začetnik teh prepиров je bil magister Stanislav Znojemski. Za njim so prišli Peter Znojemski, Štefan Paleč, in njegov učenec je bil Hus.

V taci strankarskih prepirih je Hus vzrastel in dobil svojo vzgojo na vseučilišču. Poln tega duha je ravnal po tem. Razloček med Husom in njegovimi predniki je bil pa ta, da se oni se držali v vednostnih mejah, Hus pa je prekoratil meje. Zapeljala ga je vroča kri, ugodne razmere in angleški realist in krivoverec Wiclif. Že l. 1398 je prepisal njegove spise, kolikor jih je mogel dobiti. Te je bral, te proučeval, te rabil prav izdatno. Wiclifov duh se je preselil v Husa, in mogoče je razne dobe Husovega razvoja zasledovati po napredku v studijah Wiclifovih spisov. Wiclif je bil realist — Hus tudi, Wiclif hud dialektik — Hus prav tak, Wiclif hud narodnjak — tudi Hus je bil goreč za narodnost.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. januarija.

Notranje dežele.

Spravne obravnave. Berolinska „Post“ piše: „Velika zasluga Taaffejeva je že ta, da je pridobil voditelje obeh strank na Češkem za obravnave. Toda brez pritiska od zgoraj bi se to ne bilo posrečilo. V prvi vrsti je cesar Franc Jožef sam delal na to, da se pomirite stranki. V zasebnih razgovorih z voditelji je vladar izrazil to svojo željo, da hoče imeti mir.“ Naposled priimenovani list: „Nemci na Češkem pa naj ne kritikujejo posameznih točk pogodbe, temveč pospešujejo delo miru.“ — „Nova Reforma“ piše, da se bode poljski klub moral posvetovati o novih navodilih ako bode sprava med Čehi in Nemci segla čez češko mejo. Klub rusinskih deželnih poslancev pa je že sklenil shod v Lvovu, da se dogovoré o postopanju pri prihodnjih državnozbornih volitvah ter posvetujejo o vplivu češko-nemške sprave na narodnostne razmere v Galiciji. Prej ali slej bodo prišli in morali priti na vrsto tudi gališki Rusini in Slovenci na Primorskem, Koroškem in na Štajarskem. Kjer je veliko otrok v hiši, tam je navadno ravs in vrišč.

Ogerska. Da so onostran Litave izneverjanja na dnevnem redu, je obče znano. Žalostno je, da je takih uzmovičev mnogo med političnimi uradniki. „Bud. Hirlap“ meni, da so mnogi ogerski denarni zavodi z ravnatelji, blagajniki in tajniki „švindeli“, ki ga razširja reklama po listih. Pač resničen pa žalosten dokaz, kako med Arpadovci propada javna morala. Imenovani list še dostavi, da socialne razmere niso boljše od političnih. — Znani Moesary, ki obsoja madjarski šovinizem, se je zopet oglasil. Vlada namreč namerava poddržati vso upravo in tako širiti madjarsko idejo in jezik. Moesary je izdal celo knjigo proti tem načelom ter dokazuje, da tem potom Madjari ne bodo dosegli svojega namena. „Dvajset let še razširjate madjarsko kulturo“, piše med drugim Moesary, „in kaj ste dosegli?“ Dosegli so Madjari sicer mnogo, a zidajo na pesek svoje državno poslopje.

Vnanje države.

Italija. Italijanska vlada je porabila 2000 milijonov lir, katere je pograbila rimski „propagandi“ ali zavodu za razširjenje sv. vere. Sedaj se je Crispi lotil pobožnih ustanov, ki imajo imetja nad 1700 milijonov lir. To imetje hoče Crispi porabiti za svoje mameluke. In ostale krščanske vlade v Evropi? Te imajo preveč opraviti domá in se ne morejo brigati za imetje, katero so dobrodušni verniki podarili sv. Očetu v dobrodelne namene. Nikdo ni stegnil mezinca, ko je italijanska vlada oropala „propagando“ ter zemljišča njena in denar razdelila pariškim in dunajskim židom ter rimskim špekulantom. Nekako tesno je pri srečju dunajski židinj, ko piše o zadnjem oropanju pobožnih ustanov, češ. na vrsto utegnejo priti s časom gospodje Rothschild in tovariši. „Neue Freie Presse“ se morda ne moti in mi se ne bojimo tega.

Francija. Zopet kriza! A to v Franciji ni nič novega, da se ministri menjujejo na vsako četrtletje. Denarni zavod „Comptoir d'Escompte“ je namreč napovedal konkurz. Pri takih prilikah pa se dogaja, da se marsikoga prime, kar se zmiče pod prstom. Pri omenjenem konkurzu so nekda tudi prišle na dan umazane stvari nekaterih upravnih svetovalecev. Pravosodni minister Thervenet je zahteval, naj se pokličejo pred sodnika vsi udeleženci, toda finančni minister Rouvier je bolj usmiljenega srca in nasvetoval, naj se stvar pokrije s plaščem. Stvar še ni dognana in torej kriza ne še končana. Tirardovemu ministerstvu pa preti še druga nevarnost. Mnogi člani parlamenta niso zadovoljni z ministrom Spullerjem, ki vodi vnanje stvari. Nekak naraven zaveznik Francije je Rusija. Minister Spuller pa se ne ogreva za zvezo z Rusijo in je nedavno to svojo misel javno razodel. Tako je Spuller tudi gladil pot shodu nemškega cesarja Viljema s predsednikom francoske republike Carnotom. To je prišlo na dan, in Carnota so obsipali z očitaji. Dalje je Italija sklenila pogodbo z etijopskimi dr-

železnih obehali. Okno je bilo tako visoko pod stropom, da ni bilo mogoče k njemu dospeti. Bilo je tudi tako majhno in omreženo, da je le malo svetlobe dohajalo skozenj. Samo hrana, kakor sem že prej omenil, bila mi je po godu. Toda raje bi bil imel črnega kruha, ko bi bil le smel z drugimi dečki delati na polju. Vsak terek sem moral po dve uri v drvarnici drva cepiti. To je bila moja edina telovadba. Nisem mogel umeti, zakaj li z menoj ravnajo huje, nego s tatovi in drugimi zločinci.

Bil sem v zaporu petinšestdeset dnij. To so bili za me dnevi muke in trpljenja. Ne bodem jih pozabil nikdar. Ustrašil sem se vsakega, ki je k meni prišel; vsakega sem imel za trinoga. Edini profesor Messire mi je bil všeč. Podučeval me je nekoliko v zgodovini in v računstvu. Bil je poštenjak in jako prijetnega vedenja.

Na marseilleskem kolodvoru me je čakal oče. S solzami v očeh me objame. Nisem se branil njegove ljubeznivosti, a izpregovoriti nisem mogel družega, nego: „Nisem hud na-té . . .“, ne, oče, na-té nisem hud.“

Mati je silila, da bi nadaljeval študije. A kje? V kakem katoliškem zavodu ne! Torej sem obiskoval ondodni licej. Bil sem pol dijaka, pol časnika.

žavami, kar ni vseh Francozom. V zbornici so vprašali Spullerja o vsebini te pogodbe, on pa je odgovoril, da mu vsebina ni še znana. Tako se zbirajo oblaki nad njegovo glavo. Za gromom strela.

Nemčija. Nemški državni zbor je pri tretjem branji odklonil z veliko večino postavbo zoper socialiste. Postavni načrt namreč v § 24. navaja prestroke naredbe glede izгона socijalnih demokratov, ki so konečno tudi ljudje in državljani. Teh strogih naredb večina ni hotela potrditi. Za postavbo v celoti so glasovali narodni liberalci, izvzemši poslanca Sedlmayerja iz Monakovega, državna stranka, izvzemši barona Unruhe-Bomsta, in antisemit Böckl. Proti postavi so glasovali konservativci, centrum, prostomišljaki in socijalni demokratje. Grof Moltke je na to predlagal, naj se izreče zahvala predsedniku. Ta naznani cesarjevo pismo, ki zaključuje državni zbor, ter dostavi: „Končajmo zasedanje s starim rekom na cesarja: „*Morituri te salutant!*“ V soboto zvečer so se vsi poslanci zbrali v „beli dvorani“, kjer je cesar Viljem s prestolnim govorom končal zasedanje. V govoru se cesar ni spominjal postave zoper socialiste, niti strankarskih bojov, temveč se je skliceval na domoljubje nemškega naroda, njegovo zvestobo vladarju in požrtvovalnost za državo. Omenjal je tudi nekaterih postavnih načrtov na korist delavskemu stanu, ki ima pravico do varstva opravičenih svojih zahtev.

† **Hettinger.** Dne 26. t. m. je umrl papežev hišni prelat in vseučilišni profesor v Virzburgu dr. Frančišek Hettinger. Zadel ga je bil nekaj dni prej mrtvoud. Kar je bil baron Frankenstein na političnem polju, to je bil prelat Hettinger na vednostnem polju. Ko bi Hettinger ne bil družega napisal, kakor svoje znamenito delo „Apologija krščanstva“, ostalo bi ime njegovo nesmrtno. On je bil v Nemčiji prvi zagovornik katoličanstva in vatičanskih sklepov proti razžaljenemu samoljubju nedavno umrlega Döllingerja. Zadnja leta je Hettinger napisal več učenih razprav in večjih del, kot: „Oblast apostolskega stola“, „Životopis in slovstveno delovanje Straussovo“, „Kriza krščanstva“, „Cerkv in svet“, „Propovedniki in propovedi“. Slavnega italijanskega pesnika Danteja je poznal in razumil, kakor malokdo. Napisal je o njem dvoje del „Nebeška komedija od Danteja Alighierija po njeni vsebini in značaji“ in „Teologija nebeške komedije“. V teh delih je Hettinger pokazal temeljito svojo učenost in krasen jezik. Rodil se je dne 13. jan. 1819 v Ašafenburgu; bogoslovja se je učil v Virzburgu in Rimu, posvečen je bil l. 1843., od leta 1859. je bil dika vireburskega vseučilišča. R. I. P.!

Portugal. V Portugalu je pet strank: Progresisti, ki so pristaši prejšnje malosrečne vlade; regeneratorji, pristaši sedanje Pimentelove vlade; dinastijska levica, pristaši proste trgovine in republikanci. Progresistov in regeneratorjev ne ločijo toliko načela, temveč osebno sovraštvo. Druge tri stranke pa niso toliko močne, da bi mogle odločilno uplovati na domačo politiko.

Brazilijska. Neki privatni telegram poroča, da so v Braziji zasledili novo zaroto med pomorščaki. Torej zarota proti zaroti, odpor proti uporu!

Izvirni dopisi.

Iz Šmartina pri Litiji, 24. januarja. Tužno preteklost imamo za seboj Slovenci, a tudi pogled v bodočnost nam ne obeta boljšega. Zemljepisno in politično, kolikor mogoče neugodno razdeljenim, manjka nam jednotne vezi, jednotnega postopanja proti sovražnikom našim, ki od vseh strani prežé na nas. Celó v Kranjskeji, kjer smo se v zadnjem desetletju s težkim trudom otrsli sramotne nadvlade nemškutarske, celó tu prežimo in hlepimo liki siromaku Lazarju po drobtinicah, padajočih z obložene vladine mize, a — zaman.

Kranjska gimnazija — da ne govorimo o drugem — ta bagatela, za katero smo poslali v boj svoje najboljše moči, nam se je kratko malo odrekla, odrekla zato, ker tako hoče minister Gautsch in — basta! In kaj naj še-le rečem o naših bratih, živečih ob periferiji Slovenstva? Izročeni so na milost, ali boljše: nemilost krutim sovragom našim. Poglejte le na Koroško, Štajarsko, Primorsko ali tužno Istro in videli bote krivice, katerih se mora sramovati izobražena Evropa devetnajstega stoletja. Odtujujejo nam deco našo, trgajo nam zemljo našo in če se obistini namen najnovejšega društva „Südmark“, bodo kmalu kočé, v katerih se je že stoletja in stoletja negovala lepa naša domača beseda, prešla v tuje, nam sovražne roke. Ni nam treba biti pesimistom, ako gledé na vse to rečemo, da se že teše spomenik, ki ga nameravajo postaviti na naš lasten grob.

Najžalostnejše pri vsem tem pa je razdor in prepir v domačem našem taboru. Bodimo odkritosrčni in priznati moramo, da je pri nas pri vsakem národnem vprašanji strank, kakor v francoskem parlamentu. Da zaradi tega ni uspehov — kdo ne vidi? Le eno ognjišče imamo, kamor še ne sega

baklja nesloge in sovraštva, kjer še shajamo brez „kompromisov“, to je družba sv. Cirila in Metoda. Nekaj let sém že deluje ta družba pod spretnim vodstvom v vsestranski blagor naroda slovenskega, vendar da more izvršiti svojo nalogo, treba jej je denarja, denarja in zopet denarja. Podružnice, ustanovljene križem naše domovine, jele so žalibog pešati. To razvidimo iz priobčenih izkazov. Prva navdušenost je poglela, prva gorečnost se je ohladila, kakor sploh običajno pri enakih podjetjih. Treba tedaj misliti na druga sredstva, da si opomoremo, da ne zastane velekoristna in dobro začeta stvar, stvar, ki je vredna največjega zanimanja od strani vseh razumnikov. Ne le posamezniki in podružnice, ampak tudi korporacije, občine, fare, vasi, trgi, mesta naj bi po svojih močéh nabirale doneskov za našo šolsko matico in množile število društvenih pokroviteljev, osobito ondi, kjer še podružnice nimajo. Kako mnogokje bi bilo to mogoče! Pri nas v Šmartinu smo poskusili in pri skromnih naših razmerah nabrali smo v štirinajstih dneh 121 gld. za družbin namen. Ne pričakujmo pomoči od drugod, saj je že čakamo dolgo zastoj! Pomagajmo si sami in pomagaj nam bode Bog! Na noge tedaj rodoljubi!

S Štajarskega, 25. januarja. (O družbi sv. Mohorja.) „Zdi se, da je božja previdnost ravno o pravem času dala Slovincem to družbo kot rešiteljico narodnosti“, tako nekako je pisal pred leti družbin odbor v svojem „Oglasniku“. In res je čudovito razsvetljuje se družba Slovincem najboljše nada prihodnosti, pa je ob enem tudi najuspešnejše sredstvo proti potujčevanju našega ljudstva. Vsakega rodoljuba največja radost in sveta dolžnost torej je, družbo po vseh močéh podpirati, da jo ohranimo na vrhuncu, do katerega je dospela. To pa storimo, ako 1. skrbimo, da ji vsak družbenik ostane zvest do smrti; 2. pa naj gospodje pisatelji zbirajo in družbi posvetijo vse svoje moči, da bo imela podajati udom zmiraj dosti tečne hrane.

Radostno opazuje odbor, da so družbi udje navadno zvesti, le smrt ji najbolj pogosto katerega odtrga. To lepo navado, dragi Mohorjani, ohranimo vedno, da se ne bo reklo o Slovincih: glej, to so vetrnjaki, kar danes hvalijo, to jutri že grajajo in zapustijo. Vsak naj družbi ohrani zvestobo, če tudi ima še tū in tam kak izgovor, kot: preveliko knjig mi je, nimam časa brati, ali ni denarja itd., kar se pogosto sliši med ljudstvom. Vsaj je sladka že zavest, da spolnimo narodno zavest svojo, ter ponos, da sem ud tako lepe družbe plačilo radosti za tisti goldinar, ko bi knjig še niti ne čital. Ali tacega, mislim, da ni nobenega, ki bi mu jedna ali druga Mohorjeva knjiga ne bila všeč. Ko jih prečitamo, rekamo: lep kupček jih je, spretno izbranih in vse le za bori jeden goldinar! Raje opustim kakšno drugo veselje, prikratim tū in tam, le družbi se ne izneverim, reče in sodi z menoj gotovo marsikateri Mohorjan.

Da bodo pa družbine knjige zmiraj mikavne in vabljive, treba je, da ji gospodje pisatelji ne odrečejo svoje pomoči. Najbolj me pri vsem žali to, da mera odbor tako prositi pisatelje, posebno za povesti, vsled katerih je dostikrat v veliki zadregi. Ali res nimajo več slovenski pisatelji razuma pisati povestij za priprosto ljudstvo? Vsaj mislim, da jim še ni popolno odvzeta spretnost pripovedovanja, ko vendar v marsikaterem listu najdemo katero lepo povest. Ali pa se morda sramujejo pisati za družbo? To bi bilo pač ravno narobe! Pisati z zavestjo, da bode izdelke njih peresa čitalo do petdeset tisoč udov in prijateljev družbe, to je gotovo velika čast za vsakega, naj bi bil sicer tudi imenitnega stanu! Morebiti pa so nekaterim nagrade preborne? Taki naj pa le izbirajo med bogatejšimi narodi ter obžalujejo dan in uro, ko so bili rojeni sinovi ubozega naroda slovenskega; za tacega na domačih tleh gotovo ni dovolj belega kruha! Vendar mislim, da zadnji izgovor ne brani komu pisati za družbo, vsaj še bogati narodi malokje boljše plačujejo pisateljem nagrade, kakor naša družba sedaj.

Ob tej priložnosti drznem si sl. odboru izreči neko prošnjo v imenu priprostega ljudstva, katera je bila že večkrat izrečena, naj bi namreč slavni odbor skrbel nam izdati kolikor mogoče popoln „Domači zdravnik za ljudi in živino“. Ni je gotovo bolj pogrešane knjige, kakor ravno zdravniška, oboje, za ljudi in živino, katerih žalibog še drugje skoraj ni dobiti. Ali pisane bi morale biti priprosto, lahko umljivo in oziraje se povsod na domača zdravila. Naslanjati bi se moral pisatelj večinoma bolj na prakso nego teorijo, kateri ljudstvo niti povsod

ne zaupa. Gledé vročinskih bolezni n. pr. je velik razloček med njima; teorija uči bolnika hladiti z ledom okoli glave ali z mokrimi cunjami, ljudstvo pa veruje — žalibog po mnogih skušnjah prepričano — da je to za bolnika hitra smrt. V nekem tukajšnjem trgu so pred leti razsajale osepnice. Ondotni zdravnik je ravnal po tej, mislim, da novi metodi, ali skoraj vsak bolnik je kmalu umrl, katerega je on zdravil, in ni čuda, da mu ljudstvo naposled celó več ni zaupalo. Nasproti pa so ozdraveli oni, ki so se ravnali po starih skušnjah in varovali se prehlada. V taci in drugih kočljivih rečeh naslanjati bi se moral pisatelj večjidel le na stare potrjene skušnje, — če hoče, da bo ljudstvo zaupalo mu in pridom prebiralo knjigo.

Najlažje, mislim, bi se sestavila taka knjiga, ko bi kak strokovnjak lotil se dela ter vzel za podlago Robidov „Dom. zdravnik“, katerega bi pomnožil z nabranimi in strokovnjaški presojenimi domačimi zdravili (skušnjami). Nekaj tacega gradiva, mislim, ima odbor že v zalogi. Sicer naj bi bil kolikor mogoče obširen in v obliki kakor n. pr. „Slovenski spisovnik“. Najbolje bi kazalo izdati eno leto „Zdravnika za ljudi“, drugo leto pa „Zdravnika za živino“. Slednjega naj bi, posebno kar se tiče raznih operacij, razjasnjevale podobe. Čujemo, da omenjeno knjigo méni družba že letos izdati; gotovo bode dobro došla in z veseljem vsprejeta, le da bi bila dovolj natančna in povsod zadostno podprta z domačimi zdravili. Prihodnje leto pa naj bi izšel že „Zdravnik za ljudi“. (Volčičev, žal, nikakor ne zadostuje.) — Naj mi slavni odbor ne zameri odkrito izražene želje našega ljudstva in kolikor mogoče skuša naj ustreči tej potrebi s prepričanjem, da bo to v prospeh in korist pred vsem tudi družbi sami!

Pohorski.

Dnevne novice.

(Pogreb) velečastitega gospoda kanonika in stolnega župnika Friderika Križnarja bode jutri ob 1/4. uri iz hiše št. 9. pred škofijo. Truplo bodo najprvo prenesli v stolno cerkev, kjer je bodo blagoslovili prevzišeni gospod knezoškof.

(Protest zoper izločitev Celja iz celjskega okraja.) Kakor smo že omenili, sklenil je dne 21. t. m. celjski okrajni zastop protest na c. kr. namestništvo zoper izločitev mesta Celja iz okraja, katero je deželni zbor štajarski sklenil v seji dne 19. novembra m. l. „Südst. Post“ je v zadnji številki objavila v celoti dobro utemeljeni protest, po katerem povzamemo bistvene stvari: Deželni zbor je sklepal le na podlagi površne prošnje celjske občine, akoravno naj bi bil deželni zbor prej poprašal okrajni zastop sam, h kateremu spadajo vse občine celjskega okraja, katerih se to vprašanje gotovo bistveno tiče. Okrajni zastop je imel l. 1888 s 25 % prikladami na direktne davke dohodkov 42.407 gld. 53 kr. in troškov 41.182 gld. 9 kr. Med troški je 19.233 gld. 14 kr. za vzdrževanje cest, šolske priklade 9826 gld. 67 kr., za vravnavo Savinje 4217 gld. 60 kr. Iz tega je razvidno, da ima okraj velika bremena, posebno za ceste, katere se večinoma spojajo ravno v Celji, ki ima torej gotovo toliko koristi od cest, kakor katerikoli trg ali vas v okraji. Zato pa morajo po vsi pravici tudi troški ostati vkupni, ravno tako troški uprave itd. Okrajni zastop oddaje tudi ustanove in podpore, ki so tudi mestu na korist. Dalje je prejšnji okrajni zastop dovolil podjetnikoma pl. Lappu in Klemenševiczu za železnico Celje-Velenje 40.000 gld. Tega zneska pa ne bode okrajni zastop plačal, ako se bode Celje odločilo brez vsake vredbe naravnih in postavnih skupnih razmer.

Po deželni postavi z dne 17. decembra 1874, št. 31 drž. zak. iz leta 1875, morajo se vrediti vsa vprašanja o skupnem imetju in bremenih, predno se razdruži občina v več občin. Enaka načela morajo veljati tudi za okraje, in ta načela so tudi izražena v § 20. deželnega reda. Ko bi se Celje izločilo iz okraja, nastali bi prepiri in zmešnjave. Dalje pa je celjska mestna občina le zato vložila prošnjo za izločitev, ker je nemško-liberalna stranka pri zadnjih volitvah ostala v manjšini. Visoki deželni zbor moral bi torej načeloma zavrniti tako prošnjo. Ker pa tega ni storil, pričakujemo od visoke vlade, da bode spoznala nevarnost, ki tiči v tem, da hoče le stranka izstopiti iz korporacije in jo razrušiti, ker pri volitvah ni dobila večine. Ako se bode ustrezalo takim težnjam manjšine, rušile se bodo

s časom vse korporacije po vrsti in tudi državna organizacija bode v nevarnosti. V ostalem opozarjamo na izjave naših zastopnikov v deželni zbor, s katerimi se popolnoma strinjamo.

(Nevarno je zbolel) č. g. Davorin Trstenjak, odlični starina slovenskih rodoljubov in pisateljev. Oslabel je na živcih in huda naduha ga je priklenila na posteljo, iz katere težko še vstane. Prijatelj svoje prosi, naj se ga spominjajo v molitvi.

(Društvo „Pravnik“ v Ljubljani) je v soboto imelo svojo glavno letošnjo skupščino. Načelnikom društva je zopet izvoljen g. dr. Fr. Papež, odvetnik v Ljubljani, odborniki pa gg.: Dr. Janko Babnik, c. kr. sodni pristav v Logateci, dr. J. Krašovec, odvetnik v Celji, Bogdan Trnovec, c. kr. deželnega sodišča svetovalec v Trstu, dr. A. Ferjančič, c. kr. državnega pravdnika namestnik v Ljubljani, J. Gogola, c. kr. notar v Ljubljani, dr. J. Kavčič, c. kr. državnega pravdnika namestnik, A. Levec, c. kr. dež. sodišča pristav, dr. D. Majaron, odvetniški kandidat, K. Pleško, c. kr. dež. sodišča svetovalec in J. Vencajz, c. kr. dež. sodišča svetovalec. Preglednika računov sta gg. c. kr. notar dr. Zupanc in dr. Munda.

(O biciklistem plesu) se nam poroča: Na korist dijaški in ljudski kuhinji prirejeni biciklisti ples obnesel se je povsem častno za klub slovenskih biciklistov. Hodniki in dvorana so bili lepo okrašeni, dvorana polna najodličnejšega občinstva ljubljanskega. S svojim pohodom so počastili ples ekscelencija FML. vitez Keil, GM. Schilhawsky, polkovnik vitez Gariboldi in major Breitenbach; le nekaterih civilnih dostojanstvenikov nismo videli. Klub slov. biciklistov sme biti v vsacem oziru zadovoljen s svojim vspehom, ker navzlic velikim troškom je preostalo še okoli 100 gld.

(Koncert Slavjanskega.) Kakor se nam poroča, pride Slavjanski s svojim svetovnoznanim pevskim zborom sredi meseca februarja v Ljubljano. Dan koncerta bode se določil pozneje, takisto razprodaja vstopnic.

(Umrli) je tukaj dne 26. t. m. eden najstarejših mož na Kranjskem, g. Janez Klemenec, rojen l. 1797. v Zalogu.

(Umrli) je včeraj na Uncu pri Rakeku po daljšem bolehanju g. Anton Jeršan, posestnik in gostilničar. Bil je vrl narodnjak in poštenjak, umen poljedelec in sadjerejec. Kot izvrsten lovec je na cerkniškem jezeru ustrelil marsikatero raco. Pogreb bode jutri popoldne ob 4. uri. N. v m. p.

(Ljubljanska čitalnica) je razposlala svoj letopis začetkom leta 1890. Čitalnica šteje štiri častne, 328 ljubljanskih in 13 vnanjih društvenikov. Časopisov ima 48, in sicer 23 političnih in 25 poučnih in zabavnih. Dohodkov je bilo v minolem letu 5179 gld. 54 kr., troškov 5128 gld. 67 kr., torej gotovine 50 gld. 87 kr., v obligacijah pa 1620 gld.

(Premeščen) je c. kr. notar g. Viktor Schönewetter iz Tržiča v Radeče.

(Hripa) se je razširila skoraj po vsi deželi. Tako se poroča, da je v vsaki hiši bolnik tudi v Vojskem nad Idrijo, akoravno leži ta kraj 1000 metrov visoko in tamošnji prebivalci malo občujejo s sosedi. V Cerknici so morali zaradi hripe zapreti šolo.

(Na Dunaji) je bilo minolo leto 685 odvetnikov in 330 koncipijentov.

(Od kranjsko-štajarske meje) se nam poroča: Mnogi naši kmetje morajo že kupovati živež, ker vsled lanske pozeblane je bila strnena žetev jako pičila, ajdo pa je vzela slana. Toda ljudje nimajo denarja za živež. To je še dobro, da se živina bolje prodaja; na somnje prihajajo tuji kupci, ki precej pekupijo in dobro plačajo. — Tukajšnji mlinarji so prej moko prodajali domačim pekom in gostilničarjem, izvažali jo celo v Trst itd.; sedaj pa so začeli trgovci prodajati moko iz parnih mlinov ter domačim mlinarjem odvzeli precej zaslužka. Temu pa so tudi mlinarji precej sami krivi. — Tudi bolezn nas obiskujejo. Tako je za osepnicami umrlo nekaj oseb. Legarju podobna bolezen vgnezdila se

je na Brenčnovem domu v vasi Rovtah ter pobrala sedem oseb. Zdravniki tej bolezni niso kos. Znani „kubikarji“ zašli so tudi v naše kraje ob veliki cesti. Če kmet že mora prodati les, naj ga prodá domačinom, ne pa tujcem, ki ga večkrat opeharijo. Pač pa naj bi merodajni krogi gledali na to, da posestniki zopet pogozdê izsekana zemljišča. —k.

Telegrami.

Belgrad, 27. januarija. „Male Novine“ poročajo, da bode Srbija utrdila Zajčar in se tako zavarovala proti vsem slučajnostim s strani Bolgarije. Imenovani list meni, da se mora Srbija zavarovati tudi proti Avstriji.

Rim, 27. januarija. „Capitan Fracassa“ poroča, da je grof Antonelli odpotoval v Masavo z diplomatskim naročilom.

Berolin, 28. januarija. „Nationalzeitung“ čestita nemškimi zastopnikom iz Češke povodom sprave s Čehi, kar bode bistveno pospešilo mir v državi. Vzglede mirne sprave na Češkem bode dobro vplival na vse prepire mnogojezične države, katere blagor mora imeti od tega korist, moč njena pa večjo veljavo pri evropskih državah. Mir v Avstriji je trdna in potrebna podlaga evropskemu miru.

Vabilo na naročbo.

S 1. februarjem se prične nova naročba na

„SLOVENCA“,

h kateri najljubšeje vabi

opravništvo.

Cena naročnini razvidi se na glavi lista.

Umrli so:

22. januarija. Ernest Zaje, ševljarski sin, 4 leta, Streliške ulice 11, pneumonia.

23. januarija. Karolina Pristov, poslovođja hči, 2 leti, sv. Petra cesta 20, božjast.

24. januarija. Alojzij Zalokar, kajzar, 87 let, Ulice na Grad 12, marasmus. — Marija Hudež, gostija, 70 let, Kravja dolina 11, vsled raka.

25. januarija. Meta Pader, branjevka, 63 let, sv. Petra cesta 51, pljučnica.

26. januarija. Matija Pavlin, umirovljeni poštni uradnik, 83 let, Rožne ulice 31, marasmus.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
26	7. u. zjut.	739.3	—2.2	sl. svzh.	jasno	0.2
	2. u. pop.	737.2	4.6	sl. svzh.	oblačno	
	9. u. zveč.	738.6	5.8	"	"	
27	7. u. zjut.	740.5	—1.2	sl. svzh.	jasno	0.00
	2. u. pop.	736.9	7.6	sr. jzpad.	"	
	9. u. zveč.	734.9	5.2	m. jzad.	"	
Srednja temperatura obeh dni 2.7°, in 3.8° za 4.1° in 5.2° pod normalom.						

Št. 761.

Razglas.

(3—3)

Pobiranje pasjega davka za leto 1890. pričelo se je s 1. januarjem in je plačati ta davek v okrožju ljubljanskega mesta od vsacega psa izimši one, kateri so za varstvo neobhodno potrebni. Lastniki psov naj si najpozneje

do 1. februarja 1890. leta

preskrbé letošnje marke, katere dobé pri mestni blagajni proti plačilu 4 gld. a. v.

Z ozirom na § 14 izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka se vsi lastniki psov opozarjajo, naj o pravem času vplačajo takso, ker bode konjač od 1. februarja letos počenši vse one pse polovil, kateri se bodo na ulicah nahajali brez letos veljavne marke.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 13. januarja 1890.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

28. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 55 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 %	88 " 60 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 60 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 70 "
Akoije avstr.-ogerske banke	932 " — "
Kreditne akoije	325 " — "
London	118 " 15 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleon	9 " 36 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 57 "
Nemške marke	57 " 67 1/2 "

Stanje avstro-ogerske banke

dne 27. januarija. 1889.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovec v prometu	gld. 379,203.000 (—14,012.000)
Kovinski zaklad	" 241,977.000 (+ 176.000)
Listnica	" 138,880.000 (—11,264.000)
Lombard	" 25,908.000 (— 1,389.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 51,003.000 (+13,389.000)

Iskreno zahvalo

izreka podpisana rodbina prečast. gosp. prof. Tomi Zupanu, kateri je blagoizvolil povodom zlate poroke brati sv. mašo v trnovski župni cerkvi. dalje prečast. g. župniku trnovskem Francišku Karun-u, ki je zvršil zlato poroko.

Rodbina Katržabek-ova.

Katranove pastile

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani prese-zajo v svojem učinku vse podobne izdelke. Izvrstno sredstvo so proti kašlju, hripavosti, boleznim v ratu, bronhija in pljuč. Škatlica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (8)

Slavnemu občinstvu nljudno priporočam svojo na novo vrejeno

čevljarsko delavnico

v Ljubljani ob sv. Jakoba nabrežji št. 17. ter jamčim za trpežno blago, fino izvršeno delo in nizke cene. S spoštovanjem

Franc Železnik,

(3—2)

čevljarski mojster.

Kri čistilne kroglice

so se vselej sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, navalu krvi, otrpnenih udih, skazenem želodci, pomanjkanji slasti do jedij, jetrnih in obistnih boleznih, in presegajo v svojem učinku vsa druga v reklamah toliko proslavljena sredstva. Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja jedna škatlja samo 21 kr., jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. — Prodaja

LEKARNA TRNKOCZY

(7) **zraven rotovža v Ljubljani.**

Razpošilja se vsak dan s prvo pošto.

ČEBELNO-VOŠČENE SVEČE

prodaja in razpošilja **PAVEL SEEMANN** v Ljubljani.